

■ Φιλέλληνες ξένοι, συμπαραστάτες στὸν Ἀγῶνα τοῦ '21

Σαμουήλ Χάου*

† 9η Ἰανουαρίου 1876

Ὁ Χάου σὲ νεαρὴ ἡλικία ἀπεικονιζόμενος ὡς εὐζωνας σὲ πίνακα τοῦ Τζὸν Ἐλιοτ.

Ἀμερικανός, ἰατρός, ὑπέρμαχος τῆς καταργήσεως τῆς δουλείας, μέγας φιλόanthropos, ἀλλὰ καὶ ἄδολος Φιλέλληνας, ὁ Σαμουήλ Χάου (Samuel Howe) γεννήθηκε στὴν Βοστώνη στὶς 10 Νοεμβρίου 1801 καὶ καταγόταν ἀπὸ πλούσια οἰκογένεια. Ἐσπούδασε ἰατρικὴ στὸ Χάρβαρντ, ἀλλὰ δὲν ἄσκησε τὸ ἰατρικὸ ἐπάγγελμα του, καθὼς κατέβηκε στὴν Ἑλλάδα στὶς ἀρχὲς τοῦ 1825 γιὰ νὰ συμμετάσχη στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση.

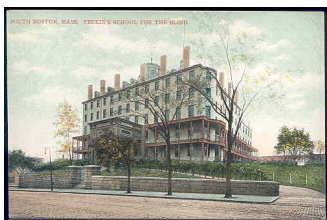
Ἀνέλαβε ἀμέσως ὑπηρεσία στὸν Ἀγῶνα, περιθάλποντας τραυματίες καὶ ἀρρώστους μαχητές.

Στὸ πρῶτο γράμμα πρὸς τὸν πατέρα του ἀναφέρει μεταξὺ ἄλλων: «...ὡς πρὸς τὸν μισθόν μου, οὐδὲν λαμβάνω, οὔτε μ' ἐνδιαφέρει, ἀφοῦ ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι εἰς θέσιν οὔτε νὰ θρέψη καὶ νὰ ἐνδύσῃ τοὺς δεινοπαθοῦντας στρατιώτας...».

Ἡ ζωὴ τοῦ ντελικάτου Βοστωνέζου μὲ τὴν μεγάλη καρδιά, δύσκολη. Ἀπὸ τὸ ἡμερολόγιό του διαβάζουμε:

«...Ἡ δουλειά μου τὴν νύκτα πὸν πέρασε ἦταν ἀτέλειωτη ... Ἐκαμα τόσες ἐγχειρήσεις πὸν ἀμφιβάλλω ἂν θὰ κατάρθωνα νὰ τίς κάμω κατὰ τὴν διάρκεια ὀλόκληρων ἐτῶν στὴν Βοστώνη... Δύο μῆνες τώρα κοιμᾶμαι στὸ ἔδαφος, μὲ τὰ ροῦχα... Εἶχα σκεφθῆ νὰ φύγω ἀπὸ δῶ, ἀλλὰ θὰ ἦταν πρᾶξι ἐπονείδιστη...».

Ὁ Σαμουήλ Χάου ἐπιστρέφει τὸ 1827 στὴν Ἀμερικὴ καὶ ὀργανώνει ἔρανο γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ ὑπόθεσι. Συγκεντρώνει 60.000

δολλάρια και αγοράζει ρούχα και τρόφιμα για τους Έπαναστάτες. Ένα χρόνο αργότερα έρχεται και πάλι στην Ελλάδα και οργανώνει καταφύγια για την περίθαλψη τῶν προσφύγων. Ένα ἀπὸ αὐτὰ στὸν Ἴσθμὸ τῆς Κορίνθου θὰ

τὸ ὀνομάσει «Οὐασινγκτονία».

Τὸ 1831 ἐπιστρέφει στὴν Βοστώνη καὶ ἰδρύει τὸ πρῶτο Σχολεῖο γιὰ τυφλοὺς στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, τοῦ ὁποῦ διέτελεσε πρῶτος Διευθυντής. Τὸ 1848 δημιουργεῖ ἕνα ἀνάλογο σχολεῖο γιὰ ἄτομα μὲ διανοητικὲς διαταραχές.

Τὸ 1866, γηραιὸς πλέον, εὐρίσκεται πάλι στὴν Ελλάδα, γιὰ νὰ συνδράμη τοὺς ἐπαναστατημένους Κρητικούς.

Κοιμήθηκε στὶς 9 Ἰανουαρίου 1876.

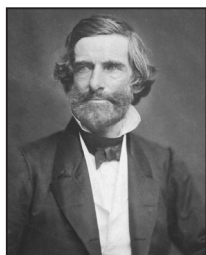
* * *

Ἐργογραφία

Στὰ ἑλληνικὰ κυκλοφοροῦν δύο βιβλία τοῦ Σάμιουελ Χάου:

• «Ἱστορικὴ σκιαγραφία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης» (ἐκδόσεις «Ἑκάτη»).

• «Ἡμερολόγιο ἀπὸ τὸν ἀγῶνα 1825-1829» (ἐκδόσεις «Καραβιᾶς»).

(*) Πηγή: <https://www.sansimera.gr/biographies/215> • Ἐπιμέλ. ἡμετ.